

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarum reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Principium 3. Talis esse debet restitutio, qualem exigit rationabilis
Creditoris petitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

admittunt, etiamsi ex intentione nocendi majorem diligentiam omittat.

PRINCIPIUM III.

Talis esse debet restitutio, qualem exigit rationabilis Creditoris petitio.

Sensus.

Hoc est, is, qui quocunque titulo ad restitutionem obligatus est, eo modo, loco, ac tempore dictam restitutionem facere debet, quo putat ipsum Creditorem juxta prudentiam etiamen & æquitatem, velle sibi restitutionem fieri.

Authoritas.

Desumptum est ex mente Authorum infra pro singulis Collatoriis referendorum.

Ratio.

Quia, cum Creditor non amiserit rei suæ Dominium, certe jus ad debitum suum exigendum, non potest certior restitutionis faciendæ modus aut regula assignari, quam tunc datur, eam juxta præsumptam prudentem Creditoris voluntatem fieri debere.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Possessorem non tantum male (ut in S. Thoma 2. 2. q. 62. a. 5. communiter concedunt Theologi) sed etiam bonæ fidei probabiliter debere rem aliam Domino, & non ei, à quo accepit, restituere, uti Molin. Casp. jet. Medin. Covarr. Ledesma & plures alii docent apud Lugo d. 17. n. 29. licet ipse cum multis aliis quoad hoc communiter docent.

Deducitur 2. Eum, qui restitutionis obligationem ex causa justæ damnificatione contraxit, restituere quidem rem aliam tam Domino debere in loco, ubi Dominus eam possedit, si fuisset, si non amisisset, ad hoc tamen non obligari, si non cum expensis notabiliter majoribus talem restitutionem facere possit, uti Bonacina cum Molin. Less. Filliut. Aragon. aliis docet.

Deducitur 3. Possesse Debitorem satisfacere obligationem

debetendi, si Creditoris sui Creditori restituat, uti iterum
Molina d. 743. Fill. Rebell. Lessius & multi alii apud & cum
Bart. d. 1. de restit. q. 5. pu. 3. n. 1. sentiunt.

PRINCIPIUM IV.

Mora sua cuiuslibet nociva est.

Sensus.

Hoc est, qui culpabiliter differt debitum eo tempore, quo
debetur solvere, omne damnum ex tali dilatione secutum
solvendo in se debet. Est autem Mora alia regularis, quæ ex
interpellatione sumitur interpellante; alia irregularis, quæ re ipsa
contrahitur absque ulla interpellatione Creditoris, & vocatur
irregularis, eo quod regulariter mora non contrahatur,
si Debitor interpellatus a Creditore non solvat.

Authoritas.

Desumptum est ex l. 6. decret. c. ult. reg. 25. & le. in con-
stitutione. 173. §. 2. ff. de reg. Juris. illudque explicant &
debeant Canisius, Dynus, & Decius in cit. reg.

Ratio.

Quia delicta suos tenent Authores, uti alibi dictum; er-
ranter etiam mora culpabilis inter delicta numeretur, me-
ritum auctori suo, & non alteri nocere debet.

Praxis

Hinc deducitur 1. Commodatarium, si tempore præscri-
pti commodatum non restituit, etiam ob damnum ex for-
tuito casu exortum reparandum obligari, uti in cap. unic. de
commodato deciditur.

Deducitur 2. Furem à primo instanti contrectationis ob-
ligari ad reparanda omnia damna ex neglecta rei ablata re-
stitutione ipsi Domino exorta, uti in le. 1. Cod. de his, quæ
receptisve causa. Item le. Finali de condict. Furti deci-

Deducitur 3. Emptorem, si è re empta & tradita fructus
percepti, nondum soluto pretio, teneri Venditori ad id, quan-
tum interest, uti in le: Curabit. §. C. de act. empt. ha-